REZOLUȚIA (UE) 2020/1842 A PARLAMENTULUI EUROPEAN

din 14 mai 2020

conținând observațiile care fac parte integrantă din decizia privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului întreprinderii comune Clean Sky 2 aferent exercițiului financiar 2018

PARLAMENTUL EUROPEAN,

— având în vedere Decizia sa privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului întreprinderii comune Clean Sky 2 aferent exercițiului financiar 2018,

— având în vedere articolul 100 și anexa V la Regulamentul său de procedură,

— având în vedere avizul Comisiei pentru transport și turism,

— având în vedere raportul Comisiei pentru control bugetar (A9-0032/2020),

A. întrucât întreprinderea comună a început să funcționeze autonom la data de 16 noiembrie 2009;

B. întrucât întreprinderea comună Clean Sky 2 (denumită în continuare „întreprinderea comună"), instituită prin Regulamentul (UE) nr. 558/2014 al Consiliului [1] a înlocuit, începând cu 27 iunie 2014, întreprinderea comună Clean Sky în cadrul programului Orizont 2020;

C. întrucât principalele obiective ale întreprinderii comune sunt de a îmbunătăți semnificativ impactul de mediu al tehnologiilor aeronautice și de a mări competitivitatea aviației europene; întrucât durata de existență a întreprinderii comune a fost prelungită până la 31 decembrie 2024;

D. întrucât membrii fondatori ai întreprinderii comune sunt Uniunea, reprezentată de Comisie, liderii „demonstratorilor tehnologici integrați" (DTI), platformele inovatoare de demonstrație în domeniul aviației (IADP) și zonele transversale (TA), precum și membrii asociați ai DTI;

E. întrucât contribuția maximă prevăzută de Uniune pentru cea de a doua etapă a activităților întreprinderii comune este de 1 755 000 000 EUR, sumă ce va fi plătită din bugetul programului Orizont 2020,

Gestiunea bugetară și financiară

1. ia act de declarația Curții de Conturi („Curtea"), conform căreia conturile anuale ale întreprinderii comune pentru 2018 aferente exercițiului încheiat la 31 decembrie 2018 prezintă în mod fidel, sub toate aspectele semnificative, situația financiară a acesteia la 31 decembrie 2018, precum și rezultatele operațiunilor sale, fluxurile sale de numerar și modificările în structura activelor nete pentru exercițiul încheiat la această dată, în conformitate cu dispozițiile regulamentului său financiar și cu normele contabile adoptate de contabilul Comisiei;

2. ia act de faptul că, în raportul său privind Clean Sky 2 („raportul Curții"), Curtea a precizat că operațiunile subiacente conturilor anuale sunt, sub toate aspectele semnificative, conforme cu legile și reglementările în vigoare;

3. ia act de faptul că bugetul final al întreprinderii comune pentru 2018 a cuprins credite de angajament în valoare de 371 100 000 EUR și credite de plată în valoare de 343 786 573 EUR; constată că 98,7 % din creditele de angajament și 98,6 % din creditele de plată constau în subvenții ale Comisiei și reportări din exercițiile anterioare;

4. ia act de faptul că rata de utilizare a creditelor de angajament a fost de 99,2 % (în raport cu 99,6 % în 2017), iar rata de utilizare a creditelor de plată a fost de 97,3 % (în raport cu 98,5 % în 2017); ia act de scăderea ratei de execuție a creditelor de plată pentru cheltuieli administrative la 79,23 % (de la 93,13 % în 2017);

5. ia act cu satisfacție de faptul că întreprinderea comună a pus în practică diverse instrumente pentru a monitoriza execuția programului în ceea ce privește productivitatea, realizările, planificarea și riscul asociat operațiunilor;

[1] Regulamentul (UE) nr. 558/2014 al Consiliului din 6 mai 2014 privind înființarea întreprinderii comune Clean Sky 2 (JO L 169, 7.6.2014, p. 77).

Execuția multianuală a bugetului în cadrul celui de al șaptelea program-cadru

6. ia act de faptul că contribuția Uniunii este de 800 000 000 EUR din al șaptelea program-cadru, iar membrii grupărilor industriale și de cercetare contribuie cu resurse în valoare de 608 300 000 EUR, din care 594 100 000 EUR reprezintă contribuții în natură la proiecte din cel de al șaptelea program-cadru finanțate de „Pile de combustie și hidrogen 2” (FCH2), iar 14 900 000 EUR sunt contribuții în numerar la cheltuielile administrative;

7. ia act de faptul că cel de-al șaptelea program-cadru a fost închis în mod oficial în 2017, cu un nivel de execuție de aproximativ 100 %; observă că, în 2018, întreprinderea comună a efectuat în continuare recuperări de aproximativ 850 000 EUR provenind din prefinanțări neachitate și rezultate ale auditului ex post;

Execuția multianuală a bugetului în cadrul programului Orizont 2020

8. remarcă că, până la sfârșitul anului 2018, din suma totală de 2 064 000 000 EUR, pentru activitățile care urmează să fie finanțate în cadrul programului Orizont 2020, 816 700 000 EUR reprezintă contribuția în numerar a Uniunii, iar 14 100 000 EUR contribuție în numerar din partea membrilor privați; observă că, la sfârșitul anului 2018, consiliul de conducere validase contribuții în natură în valoare de 273 900 000 EUR și fusese raportată o contribuție de încă 157 600 000 EUR, dar care încă nu fusese validată, precum și 801 700 000 EUR în contribuții în natură pentru activități suplimentare din partea membrilor sectorului;

Cererile de propuneri

9. ia act de faptul că, în 2018, întreprinderea comună a lansat două cereri de propuneri, a primit 417 propuneri eligibile (dintr-un total de 420), și a selectat 131 de propuneri care vor beneficia de finanțare;

10. ia act de închiderea cu succes a celor patru cereri de propuneri ale partenerilor de bază în 2017; ia act de faptul că activitatea din 2018 s-a referit la aplicarea în noul acord de subvenționare pentru membri (GAM-uri) a tuturor partenerilor principali selectați, din care un număr mic au devenit membri activi în 2018; observă că rezultatele tuturor celor patru cereri de propuneri și aderarea entităților câștigătoare în calitate de membri au avut drept rezultat 183 de parteneri principali, din care 49 sunt afiliați sau terți asociați;

11. observă că, până la sfârșitul anului 2018, au fost lansate nouă cereri de propuneri, din care opt au fost evaluate și puse în aplicare integral sau în etapa finală; constată că aceste opt cereri de propuneri implică peste 560 de parteneri din 27 de țări diferite; observă că cea de a șaptea cerere de propuneri a fost pusă în aplicare în octombrie 2018, cu 198 de participanți; în plus, a opta cerere de propuneri a început în noiembrie 2018 cu 182 de participanți; în plus, cea de a noua cerere de propuneri a fost lansată în noiembrie 2018, cu o evaluare care va avea loc în martie 2019;

Performanța

12. observă că informațiile privind unii indicatori-cheie de performanță (ICP) nu sunt încă disponibile din cauza naturii proiectelor; salută faptul că majoritatea ICP specifici fie au fost realizați, fie sunt în curs de realizare; ia act de faptul că experții solicită continuarea activității de monitorizare și analiză, făcând o distincție clară între ICP obținuți efectiv la sfârșitul fiecărui exercițiu și ICP preconizați;

13. observă că rata costurilor de administrare (bugetul administrativ și de exploatare) rămâne sub 5 %, ceea ce indică o structură organizațională destul de suplă și eficientă a întreprinderii comune;

14. ia act de faptul că ritmul de înlocuire al angajaților întreprinderii comune a fost ridicat pentru agenții temporari și cei contractuali în 2017 și 2018; constată că, în cazul agenților temporari, ritmul de înlocuire a crescut cu aproape 17 %; în plus, utilizarea serviciilor de personal interimar aproape s-a dublat în 2018;

15. constată că, în raportul anual de activitate pentru 2018 al întreprinderii comune, informațiile privind indicatorii-cheie de performanță pentru echilibrul de gen pentru 2017 și pentru 2018 prezintă o rată de participare a femeilor, care, deși stabilă, este destul de scăzută: o rată de participare a femeilor la program de 22 %, 13 % femei coordonatori ai programului și o participare a femeilor de 18 % - 25 % în calitate de consilieri și experți în evaluări, analize și în comitetul științific; recomandă să existe o preocupare constantă pentru creșterea ratei participării la program a femeilor;

16. salută faptul că întreprinderea comună implică cele mai proeminente talente și cele mai valoroase resurse din Europa; observă că aceasta recurge la cele mai importante competențe și cunoștințe ale instituțiilor de cercetare și ale centrelor universitare care se află în fruntea domeniului aeronauticii în Europa;

Mecanismele principale de control și supraveghere

17. constată că întreprinderea comună a instituit proceduri de control *ex-ante* bazate pe examinări documentare ale aspectelor financiare și operaționale, audituri *ex-post* la beneficiarii granturilor pentru plățile intermediare și finale aferente celui de al șaptelea program-cadru și pentru declarațiile de cheltuieli aferente proiectelor din cadrul programului Orizont 2020, în timp ce Serviciul comun de audit al Comisiei este responsabil de auditurile *ex-post*;

18. ia act de faptul că ratele de eroare reziduale pentru auditurile *ex post* prezentate de întreprinderea comună a fost de 1,21 % pentru proiectele din cadrul celui de al șaptelea program-cadru și de 1,11 % pentru proiectele aferente programului Orizont 2020, ambele fiind deci situate sub pragul de semnificație de 2 %;

Strategia antifraudă

19. observă că întreprinderea comună acordă o atenție deosebită prevenirii și detectării fraudelor; prin urmare, DG RTD pune în aplicare Strategia antifraudă 2020 cu părțile interesate pentru a detecta și a preveni dubla finanțare; ia act cu îngrijorare de faptul că, în cursul anului 2018, au fost depistate trei cazuri de presupuse activități frauduloase în legătură cu primirea de finanțare de la întreprinderea comună, acestea fiind comunicate Oficiului European de Luptă Antifraudă (OLAF);

Auditul intern

20. ia act de faptul că, în 2018, Serviciul de audit intern (IAS) a efectuat un audit privind coordonarea cu Centrul comun de asistență (CSC) pentru a evalua gradul de adecvare a concepției proceselor interne, de administrare și de gestionare a riscurilor ale întreprinderii comune; ia act cu satisfacție de faptul că IAS a identificat ca un punct pozitiv rolul activ al întreprinderii comune în schimbul de informații cu CSC; în plus, auditorii au luat notă de abordările comune ale directorilor, care și-au exprimat necesitățile pe teme importante precum confidențialitatea; în plus, IAS a primit mai multe recomandări de a adapta în continuare sistemele informatice ale Comisiei pentru a elimina constrângerile rămase în ce privește transferul de date; invită întreprinderea comună să finalizeze elaborarea de criterii și proceduri pentru gestionarea datelor confidențiale ale beneficiarilor întreprinderii comune;

Alte observații

21. ia act de extinderea contactelor bilaterale ale întreprinderii comune cu o serie de state membre și regiuni, pe baza cartografierii priorităților strategiilor de cercetare și inovare pentru specializarea inteligentă (RIS3) realizată de aceasta, care relevă că peste 60 de regiuni i-au semnalat întreprinderii comune că aeronautica sau domenii conexe figurează printre prioritățile lor de cercetare și inovare; în plus, ia act cu satisfacție de faptul că un alt memorandum de înțelegere (MoU) a fost semnat în 2018 cu o regiune din Germania, ceea ce a adus numărul de memorandumuri de înțelegere în vigoare până la 31 decembrie 2018 la 17; observă că acesta a fost urmat de semnarea unui MoU cu regiunea franceză Nouvelle Aquitaine în iunie 2019;

22. observă că o comunicare eficace constituie o componentă esențială pentru succesul proiectelor finanțate de UE; consideră că este important să fie mărită vizibilitatea realizărilor întreprinderii comune și să fie difuzate informații privind valoarea adăugată; solicită întreprinderii comune să urmărească o politică de comunicare proactivă, difuzând rezultatele cercetărilor sale în rândul publicului larg, de exemplu prin intermediul platformelor de socializare sau al altor mijloace de informare în masă, urmărind astfel sensibilizarea opiniei publice cu privire la impactul sprijinului acordat de Uniune, în special în ceea ce privește acceptarea pe piață;

23. invită Curtea să evalueze eficacitatea și fiabilitatea metodologiei de calcul și de evaluare a contribuțiilor în natură; această evaluare ar trebui să se axeze pe concepția și eficacitatea orientărilor privind punerea în practică a procedurii contribuțiilor în natură, pentru a se putea acorda asistență în fazele de planificare, raportare și certificare ale contribuțiilor în natură;

Transportul și turismul

24. subliniază că obiectivele întreprinderii comune ar trebui adaptate pentru a ține seama de necesitatea decarbonizării progresive și că ar trebui să se prevadă automat resursele financiare și umane necesare pentru asigurarea faptului că întreprinderea comună dispune de capacități suficiente pentru orice ajustare efectuată;

25. ia act de faptul că întreprinderea comună este un parteneriat public-privat între Uniune și industria aeronautică, al cărei obiectiv este dezvoltarea de tehnologii inovatoare care să sporească în mod semnificativ performanța de mediu a avioanelor și a transportului aerian; ia act de faptul că a fost înființată în 2007 drept „întreprinderea comună Clean Sky" în contextul celui de Al șaptelea program-cadru pentru activități de cercetare și dezvoltare tehnologică (PC7) și a devenit întreprinderea comună „Clean Sky 2" în 2014, în contextul Programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont 2020;

26. ia act de faptul că programele întreprinderii comune sunt finanțate în comun în cadrul programului Orizont 2020 (pentru perioada 2014-2020) prin subvenții ale Uniunii în valoare de până la 1 755 de milioane EUR și contribuții în natură ale membrilor privați de cel puțin 2 193,75 milioane EUR; ia act de faptul că Uniunea și membrii privați împart în mod egal costurile administrative care nu trebuie să depășească 78 de milioane EUR în perioada respectivă;

27. salută faptul că întreprinderea comună are o contribuție majoră la îmbunătățirea eficienței în sectorul aviației; subliniază rezultatele foarte bune și rolul esențial al întreprinderii comune în Europa pentru a asigura accelerări nete în tehnologiile ecologice care vizează reducerea emisiilor de CO_2, a emisiilor de gaze și a nivelurilor de zgomot produse de aeronave; subliniază importanța strategică pe care această întreprindere comună ar trebui să o aibă în cadrul viitorului program Orizont Europa pentru a contribui la realizarea noilor obiective de „neutralitate climatică" pentru 2050 și a reducerilor planificate ale emisiilor de CO_2 prin intermediul progreselor tehnologice;

28. subliniază că utilizarea la nivel mondial a tehnologiilor create și promovate de întreprinderea comună ar putea duce la eliminarea unei cantități de emisii de CO_2 echivalentă cu totalul emisiilor Țărilor de Jos;

29. subliniază că tehnologiile Clean Sky I au redus emisiile de CO_2 pe pasager cu 19 % pentru zborurile pe distanțe lungi și cu 40 % pentru cele pe distanțe medii; solicită ca întreprinderea comună să beneficieze de toate resursele umane și financiare necesare pentru a continua această abordare de succes;

30. ia act de faptul că până la 40 % din finanțarea acordată întreprinderii comune este alocată celor 16 lideri ai săi și afiliaților acestora, și anume entităților industriale care s-au angajat să realizeze programul complet Clean Sky 2 pe toată durata sa; ia act de faptul că 30 % din finanțarea întreprinderii comune trebuie să se acorde prin intermediul cererilor de propuneri și al licitațiilor partenerilor de bază ai acesteia (selectați pentru angajamente pe termen lung față de program); ia act, de asemenea, de faptul că restul de 30 % din finanțare trebuie să se acorde prin intermediul cererilor de propuneri și al licitațiilor altor parteneri (participarea la teme și proiecte specifice în contextul unui angajament bine definit și limitat);

31. ia act de faptul că, de la data-limită a conturilor provizorii pe 2018 (sfârșitul lunii februarie 2019), membrii privați ai întreprinderii comune au raportat o sumă cumulată de 399 de milioane EUR drept contribuții în natură pentru activitățile operaționale, iar întreprinderea comună a validat o contribuție certificată în cuantum de 279,9 milioane EUR; constată, de asemenea, că membrii privați au raportat o sumă cumulată de 827,9 milioane EUR în contribuții în natură pentru activități suplimentare, din care 620 de milioane EUR au fost validate de către întreprinderea comună;

32. constată că întreprinderea comună are în prezent 16 lideri, 193 de parteneri de bază (inclusiv 50 de IMM-uri) și că au fost lansate nouă cereri de propuneri (pentru alocarea fondurilor rămase către alți parteneri); ia act de faptul că opt dintre aceste cereri de propuneri au fost evaluate, ceea ce a dus la selectarea a 560 de parteneri (inclusiv 31 % dintre IMM-uri, care reprezintă 25 % din finanțare) din 27 de țări;

33. ia act de faptul că întreprinderea comună intenționează să își revizuiască Regulamentul financiar pentru a-l alinia la noile norme financiare aplicabile bugetului general al Uniunii în conformitate cu Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 al Parlamentului European și al Consiliului [2];

[2] Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iulie 2018 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1296/2013, (UE) nr. 1301/2013, (UE) nr. 1303/2013, (UE) nr. 1304/2013, (UE) nr. 1309/2013, (UE) nr. 1316/2013, (UE) nr. 223/2014, (UE) nr. 283/2014 și a Deciziei nr. 541/2014/UE și de abrogare a Regulamentului (UE, Euratom) nr. 966/2012 (JO L 193, 30.7.2018, p. 1).

34. ia act de faptul că Serviciul de Audit Intern a emis o recomandare foarte importantă către întreprinderea comună privind elaborarea unui registru consolidat al riscurilor, care ar trebui să acopere riscurile ce afectează programul și întreprinderea comună ca entitate de sine stătătoare; ia act de faptul că responsabilul de audit intern a semnalat conducerii întreprinderii comune o lipsă de obiectivitate din cauza implicării repetate a acesteia în sarcini de gestionare și din cauza proceselor de management al calității; îndeamnă întreprinderea comună să remedieze de îndată această problemă și să pună pe deplin în aplicare recomandarea responsabilului de audit intern;

35. constată cu îngrijorare că responsabilul de audit intern a identificat mai multe domenii de risc, care impun acțiuni din partea conducerii întreprinderii comune; se așteaptă ca conducerea întreprinderii comune să ia toate măsurile necesare pentru a atenua aceste riscuri;

36. ia act de faptul că, în cursul anului 2018, au fost depistate trei cazuri de presupuse activități frauduloase în legătură cu beneficiarii care primesc fonduri de la întreprinderea comună și acestea au fost notificate OLAF; invită întreprinderea comună să ia toate măsurile necesare pentru a preveni cazurile de fraudă în viitor.